

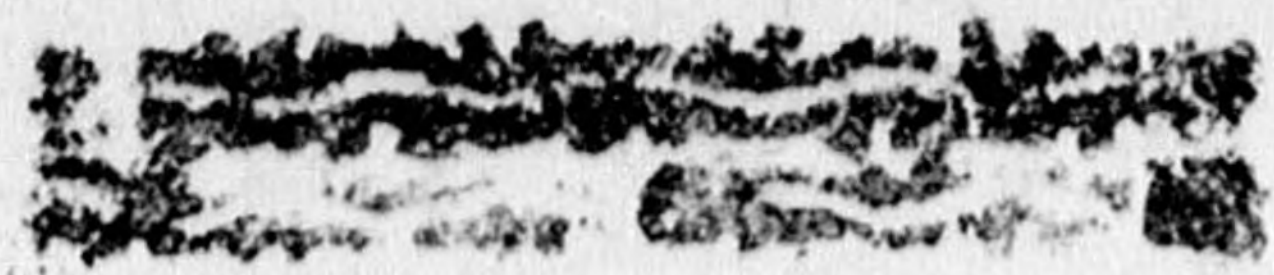

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

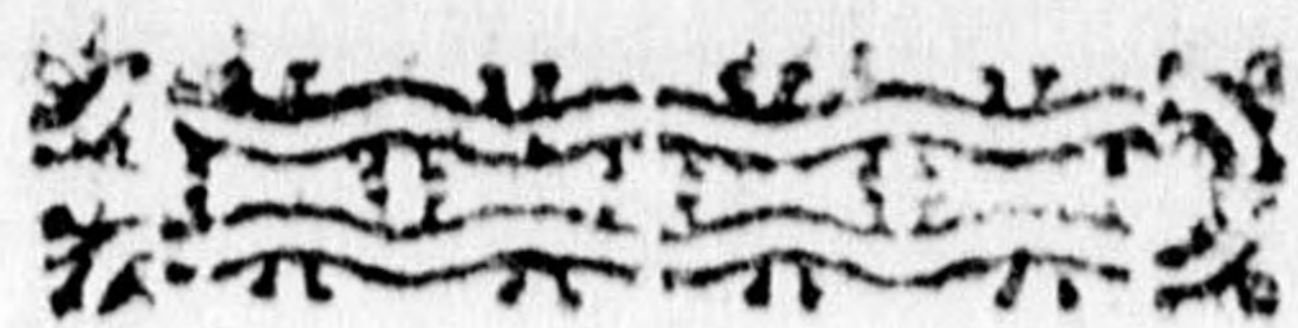
Indult BÉTSBŐL Pénteken 26. Augustusban 1791.

Közelebbről esett elegyes Történetek.

Minden felé meg van már a' békeállás — leg a' láb annyira meg van már ennek fundam. toma vetve, hogy ha a' Koronás és Koronázandó Fejek' mostani *Pilniti* gyűlése el végződik, és a' szomszéd Hatalmasságok egy más között ki tsinálhatják, nem csak a' békeállás hirdettetik ki, hanem a' ma hajdani nagy Frantzia Minister *Verzennes* régi tanátslása szerint ki dolgoztatik, hogy a' belső tsendefégnek óltalmára ugyan és egyéb izükléges szolgálásokra mindenik Udvar tartson bizonyos számu fegyveres népet, és a' mint némellyek akarják tudni, a' leg hatalmasabbik is csak 180 ezeret, és így azon nem emberi természethez illő szörnyü vérontásoknak véget vessenek. — 120 ezer néppel kevelsítettén valamely Fejedelemekek a' hadi költsége minden elzenedőben

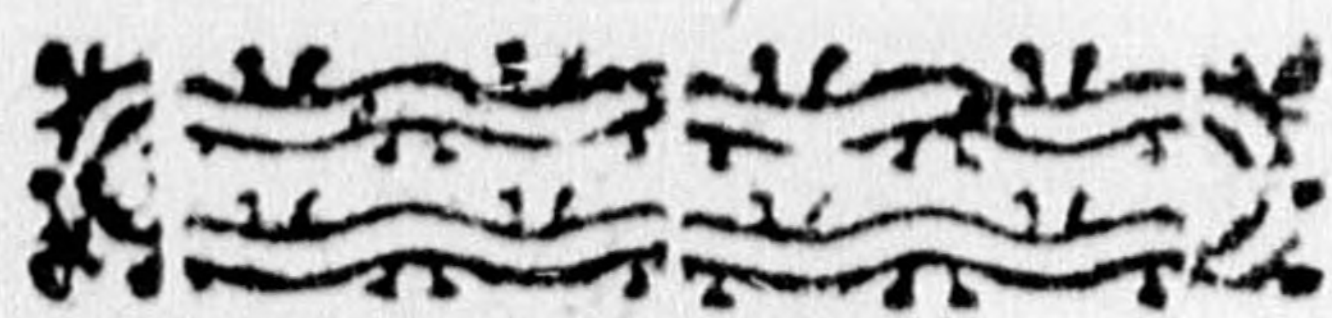
dőben, és ki ki tseudesen mind-n hábo us' g nélkül dolgozván a' maga földjét, tsak 20 ezteendők mulva is mind az Udvarak, mind ezeknek még kisebbi ett terhű Tartományaik gazdagok és boldogok lehetnek. Ugy gondolkoznak némellyek, min hogy a' *Kethidi Hertzeg* is edgyütt lészzen *Pilnitzben*, hogy valami Ország tserelés is lenne; és hogy e' lenne *Frantzia* országra nézve is az a' hatalmas Tanács m ly az onnan eredett (ugy nevezett) *Pestisnek* gátat vetne, és a' *Frantzia* Uralkodás hajdoni modjat közakarattal megint helyre kívánná állítani. — A' *Frantzia* Király testvére az ugy nevezett *Archei Grof*, ki sokad magával jelent vala még *Bétsben*, *Berlin* felé indúlt, és onnan *Pétersburgba* szándékozik. Ugy tapasztaltatott, hogy a' mi *F. Urunkkal* hosszszas tanátskozálok tartott mind maga, mind vele levő nagyobb emberei, kik közzül valának ama hajdoni hires *Minister Colonne*, *H. Polignak* és *Grof Eszterházy Bálint* — annak az *Eszterházinak* Unokája, ki még *Bertsényivel*, *Desöfivel*, *Eberginyivel* s a' t. költözték volt *Sergesből* által *H. Rákotzi Györgynek* szerentséje estvéjén *Frantzia* Országba, 's ugyan o' meg is telepedett vala. Meglatogatta az itt levő *G Eszterháziakat*, kikhez élzre vehetőképpen hasonlít is ábrázatjára nézve. Magos szál ember, testes és valamennyire kantsal. A' *Frantzia* Zenebona előtt egy *Huszár* sereggel birt, az ólta pedig *Belgiumban* 's másút mulatozott, a' hól mostis Felesége és 4 magzatjai mulatoznak. — Minek előtte a' múlt héttön délután *Ferentz* fő *Hertzeggel* edgyüt minden szolgák és Királyi pompa nélkül tsak egy fél fedelű 4 lovas úti szekérben *Tsek* Ország felé indúlt volna *F. Urunk*, az előtt való vasárnap meg látogatta vala ö fellege a' *Status* edgyik Öreg Attyát *H. Kautitzi*, és mint egy 2 orákig tanátskozék vele. — A' mi *F. Palatinusunk* fő *H. Leopold* tegnap előtt friss állapotban érkezett-fel *Budáról*, hogy ka' maga feleséges *Annyának* neve napját ülhesse, és hionap indulnak ö Fellegek minyájon *Prága* felé vala k tsak a' *F. Udvarból* oda menendők. — A' *Pruszis* us *Királynak*

és más nagy Vendégeknek készitettnek Prágában szállást, kik más név és ábrázat alatt jelen fognak a' Koronázáson lenni. — A' mi Kedv. Fő Hertzeg Asszonyunk *Máriána (Mária Anna)* ki a' *Prágai Notter Dáma* Izüzek Fejedelem asszonyának neveztetett, és már minden képpen ki-készittetett olly szerentsés, hogy a' Tsch Koronát maga fogja Sept. 12-diken édes Anyjának, F. Királynénknak fejére tenni. — Minden nap csak a' fok drága kezületeket szemléljük menni Prága felé. G. *Eszterházy Ferentz* Ur is jövő utjában *Szisztovból*, és úgy értjük, hogy még a' *Prágai* Koronázáson jelen akarna lenni.

Alta ruit Cedrus! „Egy jó szívü buzgó, Hazafi, egy ó Keresztény, az Özvegyeknek, arvaoknak, a' Mulaknak édes Anyai-nyelvünknek egy nagy olzlopja, egy Magyar gyalag seregnek vagyanassa, Feldmarsal és a' N. M. Kir. Testörző seregnek Fő Kapitánya G. *Károly Antal* Ur ő Exja a' múlt izeredan elíveli 5 és 6 ora között, Bétshez nem melzize a' maga nyári mulató izállásán *Pentzing* folujában kimúlt az élők közül. Tsörtörtökon tel-boatarou, és holnap vitetik teste *Szathmar Vgyébe* a' maga temető börtjára *Kaplyonba*, hol Anya és Nagyattya nyugolznak. Az Özvegy *Großne* már be-költözött Bétsbe. Az ifjú G. *Karoline* éppen most vagyan meg-áldatott tereben — nem erli té meg ezen áldott Anya azt az örömmel várt orát, melyben a' maga Unokáját láthatta volna. — Nyugodjék tsendesen! megérdemli, hogy minden Hazafiai így lohojtsanak utána. Csak alig ha H. *Eszterházy* nem lelzen a' M. Testörző seregnek Fő-Kapitánya. —

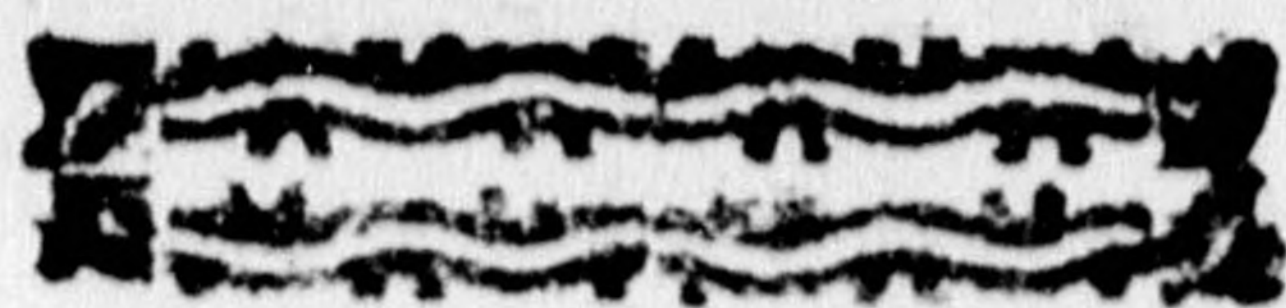
Az *Aug.* és *Helv.* Vallást tartóknak *Synodusok* Sept. 12-diken kezdődnek; az elsőknak *Pestert* K. Bizto. *Brunzvik* Josef Ur Exja alatt, a' másodikoknak *Budán* *Almási* Pál Ur ő Exja alatt. — Hajdoni *Pelti* Politzáj Director *Gotthárdi* Ur 4000 R. for. elztendei fizetéssel Bétsben T. Ts. Királyi valóságos Udv. Tanácsolsá tétetett. — Hazánknak fok rélzében 1 for. és 2 márvás egy köből buza — lefziz mit adni a' síró gyerek kezébe!

Külső Országai Hírek.

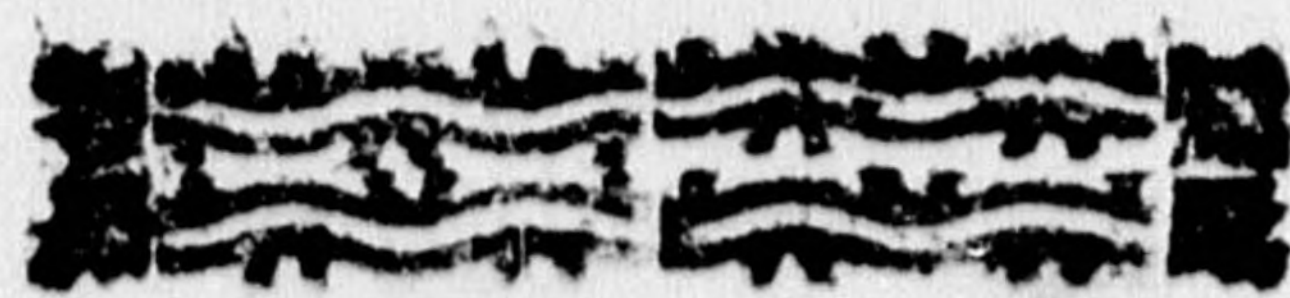
Frantzia Ország. — Fel-olvastatván az egész Frantzia ujj Constitutio Aug. 8-dikáig, ekkor annak minden punctumait a' Nemzeti-gyűlés rendre elővette, 's a' mi a' nevezetesebbeket illeti, öket a' következő módon vizsgálta, rázogatta és változtatta meg: — „A' közelebb költ *Kurirban* is előhozatott *Toldaléknak* azon punctumából, melly az örökös Nemességnek el-törléséről szoll, a' Deputatusoknak némelley Tagjai kezeiket egészszén kimosdották, és az ezen punctum felett való tanáskozásban jelen nem vóltanak. — Kérdésben jött továbbá, hogy ugyan ezen *Toldalékban* miért állana ezen szó: *Papi fogadás-tételek*, 's miért nem: *Klastromi fogadás-tételek*? — itt tsak ugyan az első nevezet meg-maradott. — Aug. 9 dikén a' fellyebb való *Kurirban* le-iratott I-ső Titulusban ezen szók után: — *Minden szabad legyen beszélni, irni, és nyomtattatni* — hozzá adattatott: *és ki adni.* — Vóltanak olyan Deputátusok, kik a' Frantzia szabadságot annyira ki-akarták terjeszteni, hogy akár minémü nem-szabad ember, ha egyszer a' Frantzia földre bé lépik, már ott szabaddá vályyon: de nem érhatték-el tzellyokat 's a' t. „ — A' II dik *Titulus*, melly az Országának el-olztatása, és a' Polgárságnak Státusza felőli szoll, következő *Artikulusokból* áll:

„ 1) Frantzia Ország 83 *Departmánokra*, minden *Departmán* a' maga *Districtusaira*, és ezek *Kántonokra* vagynak el olztatva. — 2.) Polgároknak tartatnak — kik Frantzia Országban, Frantzia atyáktól születettek — kik idegen atyától Frantzia Országban születetvén, itt lakosokká lettenek — kik idegen Országokon Frantzia atyáktól születetvén, hazájokba vissza mentenek, és a' Polgári hitet le tették — végre, kik a' Vallás miatt Frantzia Országból ki-vándorolt atyáktól vagy anyáktól születettének, és hazájokba lakni vissza térvén a' Polgári hitet le-tették. — 3.) A' kik Frantzia

tzia Országban idegen atyáktól születettek, az Országban való öt esztendőnyi házi módon való lakások után, ha mozdulhatatlan jofzágot szerzettek, feleségül Frantzia születésű léánt vettek, vagy valami kereskedélt állítottanak fel, és a' Polgári hitet le-tették, Polgároknak tartatnak. — 4.) A' Törvényhozó test, fontos okok miatt, más feltételeken kívül, ezen kettő alatt-is, ha az ember házi lakólsá válik, és a' Polgári hitet le-tétfzi, adhat valakinek hazafiságot. — 5.) A' *Polgári Hit* e' következő: *Esküszöm, hogy a' Nemzethez, Törvényhez, és Királyhoz hiveséges leszek, és az Ország-nak a' N. Gyűlés által 1789 ben, 1790 ben és 1791-ben ki-adatott Constitutioját minden erőmből oltalmazom.* — 6.) El-vefzti valaki Frantzia Polgárságát — ha más Országban Hazafivá válik — ha olyan bűnletésre íteltetik, mellynek ereje szerint ki kell esni a' Polgárságból, és a' mig ez aloll ki nem szabadul — ha meg-átalkodásért hozatott ítélet a-iatt vagyon — — ha valami külső országi Ritteri Rendbe avattattya magát, melly Rend a' Nemes-ségnek meg bizonyítását kívánnya. — 7.) A' Várolokból és a' Tartományoknak bizonyos kerekded-ségéből álló Rész, egy *Közönséget* fog tenni: melly Tartomány-béli Kerekdedségnek vagy Kerületnek nagyságát az Executiva Hatalom fogja meg-határo-zni. — 8.) Minden Közönség Polgárjainak va-gyon Jufsa, ezen *Közönség'* ügyeinek folytatására meg kívántató személlyeket a' Törvény által ki-sza-batott mód szerint válofztani. — 9.) Azon Regu-lák, mellyek a' Városok Elöll-járóinak leg-jobb végre tzélozó kötelefségeiket meg-határozzák, a' Törvény által szabotnak nékiek elejekbe.

Ezen II dik Titulusnak Artikulusai a' meg-vis-galtatásbban e' következő módon változtatta-nak meg. — Az 1-sőhöz hozzá adattanak ezen szók: *A' Frantzia Birodalom meg-ozthatatlan.* — A' 6 dik Artikulus ezt a' változást szenvedte: hogy el-vefzti valaki a' Frantzia Polgárságát ugy-is, ha
ollyan

ollyan külső Rendbe vagy Testbe avatkozik, *melly Papi fogadás tetelt kíván.*

A' III dik Titulusnak Artikulusai így következnek. — 1.) A' Felsőség a' Nemzeté egyedül, és megoszthatatlanul. Ezt a' népnek egy magános osztálya is nem gyakorolhattya. — 2.) A' Nemzet mellytől vészi minden Hatalom a' maga eredetét, ezen Hatalmat tsak Helytartói által gyakorolhattya. A' Constitutiót *repraesentállyák* a' Törvényhozó Test és a' Király. (Ezen Artikulus ellen hozzászások ellen mondások fordultanak elő, azt erősítvén némellyek; hogy a' *Repraesentánsoknak* valóztatniok kell: a' Király pedig nem valóztatathatik: tehát nem is lehet Repraesentáns, hanem tsak első szolzája a' Státusnak. Mások azt erősítették, hogy a' Király, nem valóztatott, hanem természet szerint való Repraesentánsa a' Nemzetnek 's a' t. és így ezen Artikulus is a' maga valóságában meg-hagyatott. — 3.) A' Törvény-hozó Testet teszi a' Nép által valóztatott Repraesentánsokból álló Nemzeti-gyűlés. — 4.) Az Uralkodás formája Monárkhia, és az Executiva Hatalom a' Királynak tulajdona, ki ezt a' maga méltósága alatt a' Ministerek, vagy más számoló szemellyek által az alabb következő módokon folytattya. — 5.) A' Perlekedés-béli Hatalom, a' Nép által valóztatott Birákra bízatik. *A' többi következik.*

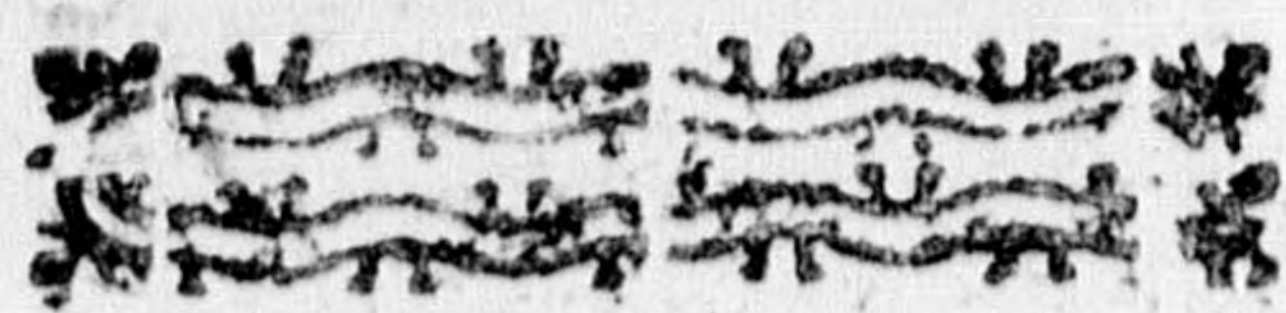
Spanyol Ország A' Morokkai Tsászár Maurus-sai, még máig is iszonyu ágyuzások által rettegtetik, az *Orán* Várofsának kö-falai közzé szorult nagy hitű Spanyolokat. — Azon Dekretoma a' Spanyol Királynak, melly Spanyol Ország alatt a' fellyebb való Kurirban tanáltatott, még olyan következéseket húzhat maga után, mellyeknek tsak a' jövő *Seculumok* lehetnek gyászos tanu-bizonyságai. Ugy tartják közönségesen, hogy réa' mennyen azoknak a' Frantziáknak száma, kik Spanyol Országban laknak 90-ezerre, a' Németeknek száma pedig 20-ezerre. Azt is mondják rollok, hogy ezek ott mind Fábrikákat és más mesterségeket üzö szorgalmas-

tos gazdák, és a' Spanyol Királynak lemlített Dekretoma szerint Spanyol Országot mind oda akarják hagyni, s inkább akarnak mind edgyik hazájokba visszafizetni, mint a' Spanyol Király által kívántatott hitet le tenni.

Anglia. — A' Bordo-béli Frantzia Polgárok kérdést tettek Londonban az iránt, hogy mit lehetne nekik az ő mostani környül-állásaik között az Anglusokról tartani 's mire tzelezhathatott a' minapában az a' lok Anglus hajó a' Frantzia széleken 's a' t. ? — Ezen tudakozódásokra vettenek őknél egy tudósítást, mellyből a' többek között ezne egy néhány következő szók, meg érdemlik az olvasást: — „Az Anglus Nemzet minden időben nemes indulatu és igaz szivü. Nintsen arra példa, hogy ő egy hívségének eleven érzékenységei által esmeretelsé lett népnek földét ingereltetés nélkül valaha megtámodta volna, kivált ilyen terhes állapottyában, midőn (t. i. a' Frantzia Nemzet) Constitutiojának belső ellenségeitől nyughatatlanságot szenvedni kénytelenítettik 's a' t., — Illyen az Anglus sziv!!

Svézia és Orosz Ország. — Az Orosz Udvar Finnlandiának Várait erősítetteti. Saenksund mellett egy ujj Erőtséget épített, mellyre közelebbről-is 600 ezer Rubelek indittattanak ide. Valkiálánál hasonló módon szüntelenül erősítik a' Várakat, és az itt dolgozó munkásoknak egy egész hajós Sereg áll készen óltalmazására. A' Svéd hajók hasonló módon készen állanak, és egy néhány Regementek vettenek parantsolatot, hogy hadi lábón állyanak készen; a' Svédeknek határ erőtségeik-is ágyukkal és fegyveres néppel töltetnek.

Német Ország. — A' Német Státusoknak Gyűlései Frantzia Országra nézve ezen hónapnak 16-dikán be végezték e' következő 7 pontokból álló *Conclusumot.* — 1 ben. A' Német Státusok magokat a' Frantzia Orzággal eddig fenn állott minden békeség-béli Szerződéseikhez és kötéseikhez szorosán hozzá akarják tartani, némelley magános Fejeknek Szerződéseiket leg-kisebbet sem ügyelvén. —

2-szor. A' Frantzia Nemzeti Gyűlésnek azon végzései, mellyek az *Alsátziába* bé-bíró Fejedelmeknek Jussaikat meg bántják, éppen és tellyességgel semmit erőknék és erőteleneknek lenni esmértetnek. —

3-szor. A' Tsászárhoz fog küldettetni egy hálá-adó Levél azért, hogy Dec. 4-dikén a' Német Fejedelmeknek dolgában, a' Frantziáknak Királyához irt vólt. —

4-szer és 15-ször. Mivel a' Frantzia Királynak Mártz. 3-dikán Bétsben el-érkezett válasza, sem külső formájára nézve törvényes nem vólt; — mert a' Német és Frantzia Országok öfiszokásaik ellen nem Deákul, hanem Frantzia nyelven vólt irattatva — sem belső foglalattyára nézve a' várokozásnak nem felelt-meg: tehát a' Tsászárra bizattatik továbbra is, hogy még némü-némü további jelentéseket tégyen ebben a' részben. — —

6-szor és 7-szer. Kérettetik a' Tsászár, hogy a' szerint a' mi némü következései léznek a' Frantzia Udvarhoz botsátandó jelentéseinek, tudósítsa ő Felsége a' Német Statusoknak Gyűléseit, és a' Német Birodalomnak Kerületeinél tételsen olyan rendelkezéseket, mellyek által minden veszedelmes irásoknak el-terjedése meg-akadályoztassék, és a' rend és tsendesség a' Német Birodalomban fenn maradjon.

Minthogy a' Papok' nöstelen állapotjáról mostanában annyit szóllanak és irtanak; tehát a' *Moguntziai Vállaasztó Papi Fejedelem* egy igen nagy ajándékot tett fel annak jutalmúl, ki a' Papok nöstelen életek hasznáról és joságáról egy leg-jobban ki-dolgozott munkát készíteni.

Sokan beszélik, hogy a' *Bavariai Palatinatus* az *Aultriai Házhoz* tserélendő vólna *Belgiummal* — de itt mi még vakok vagyunk valamit látni és irti — annál-is inkább, mivel már *Belgium* a' Hódolást-is le tette, és *Károly* fő Hertzeget maga kérte ki magának. Azonban mindent az idő mutat meg.

— A' 11-dik Aug. esett *Muszka* és *Porta* között való békeségnek előljáró punktumai, a' 8 hónapi fegyver nyugvás s. t. a' *Bétsi Udvar*. Levelekben-is úgy hirdettetett ki, mint már a' *Kurirból* láthattuk

„ A' Gömör V. megye-béli Augustána Vallást tartó Evangelikusoknak *Tsetnek* nevü Városában tartott Kerületbéli Gyűlésekben, ezen N. V. megye fő Notáriusfa *Cházár* András Ur által készítettett és közönségelsé tétetett gondolatok.

Inclite Districtus!

Liceat mihi quoque, cum per Officii rationem non prius licuerit, dicere; quae relate ad projectum Constitutionum Ecclesiasticarum cogito, et cogitare, quod rectum puto. Scilicet: — Synodus nobis instat. Synodus, Leges publicas, easque, quod fieri poterit, perpetuo valituras, perlatura. — — Quantam hic, religionis Majestas, communis salus, Legislatorum honor, attentionem et exactitudinem exigant? quisque videt. — Tuti agemus omnes: dum singuli Opinionibus praecipue abdicatis, gloriam et commoda privata, Gloriam Dei, & commodo Religionis victimatum iverint. Cum autem, — Synodus, plurimum, aliquid deliberandi gratia, in unum coactione, definiatur; plurimum vero nomine singulae Ecclesiae veniant; hae porro Societates Religionis causa coalescentes, sint, singulas demum Ecclesiarum interesse possibile non sit; constat: Jus illud per Deputatos qua Ecclesiarum Repraesentantes, exercendum, scopoque hoc, Repraesentantibus normam agendorum, id est, Instructionem exhibendam esse. Unde, — Dispiciendum: ad qualianam objecta & Principia se danda Instructio imprimis revocare necessum habeat? — Siquidem in Synodo, neque Religio, qua per scripturam et symbolicos libros jam fundata fundari; neque seu Judicialia, vel stricte Politica in eadem agitari queant, consecretaneum est: Instructionis materiam nonnisi circa accidentalia Religionis sese occupare, unaque eo absolvi debere: Ut sua constet Religioni Majestas, sanctitas, et perpetuitas; Inclito vero huic Districtui existimatio. Futurum id spero: quod si

1. *mq.* Cuncta ad Originariam simplicitatem revocata fuerint. Quod ut sequatur, e re erit — —
 a) Liturgiam, Majestati Religionis cohaerenter determinare, & ad primitivam simplicitatem, modo,
 qui

qui convenientissimus judicabitur, prudenter reducere, atque adeo. — *b.)* Cerimonias otiosas, sensusque magis, quam mentem afficientes tollere. — — *c.)* Ex aedibus lacris non necessaria, uti sunt Altaria, Organa, Icones, Musica, cetera exesse facere. Porro — *d.)* Ministerium veste decora induere, et talibus, quae mystico sensu geruntur, idem exuere. Demum, — *e.)* Libros cationum, precum, agenda cetera reformare. — *f.)* Concionatoribus Textum liberum circumstantiis temporum et Locorum prudenter accomodandum permittere, & sancire: ne cautu fiant ea, quae Oratione debent. — Fieri haec et similia possunt: quia

1.) Jam alibi facta sunt. Porro — 2.) Dogmata non attinent. Et — 3.) Talia sunt, quae Christo et Apostolis ea ratione ignota erant, ut quaei possit: An Petrus ipse cultum praesentem pro illo, quem tradidit, obtutu primo, habiturus esset. —

Fieri debent: quia

1.) Christi Religio interna Puritate, non externo otioso cultu et absolvi, et commendari debet. Et — 2) Abolitis his occurreretur Sumptibus, egenae Juventutis educationi felicius, quam splendori exteriori, inutiliter destinandis. — 3.) Lucrifiet tempus ritibus sacratum. — 4.) Conjunctio cum fratribus promovebitur. — 5.) Offensionibus & calumniationibus obviabitur, et fiet: quod olim jam Synodus Rosenbergensis fieri optavit: sensatiores cupiunt, nemo bonus non volet. Sane! — Si debiliorum perpetuo habita fuerit ratio: lacte semper vesendum erit: horum quippe numerus vincet. — Si porro cultus semper sensualitati accomodabitur: ratio & mens semper in pasta manebunt: plures enim sensus, quam ratio moderatur. — Deus est in Spiritu et veritate pura mente colendus. Non necessaria lento passu extirpanda; necessitas extirpationis absoluto Canone decernenda; animorum ceterum praeparatio doctae proborum Ministrorum Linguae committenda. Certum est: — Et Paulum Apostolum pia fraude gentibus imposuisse; et Petrum Judaizasse; Et

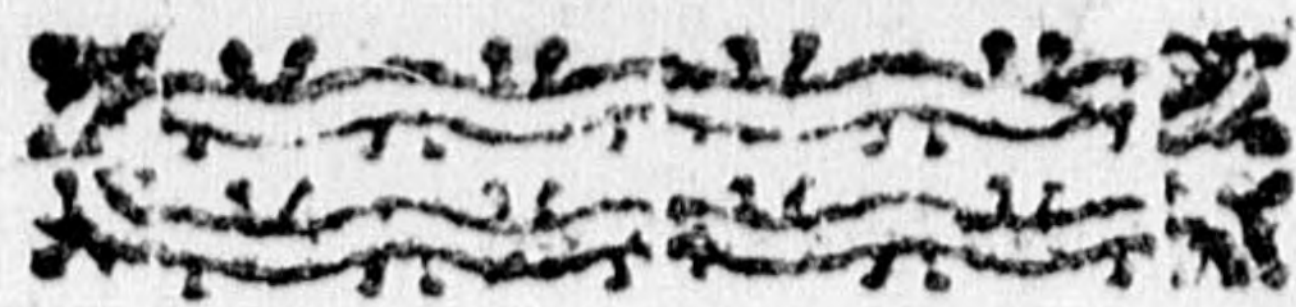
Lutherum Externam Missae Sacrificii formam retinuisse. At fiebat id in Infantia Religionis. Adolescentum est! adest jam plenior Lux. Ubi deest, danda est. — Sublata jam sunt sine scandalo multa: Sublata hic Histrionica Passionis Christi, olim passim ulu veniens, decantatio, ibi sacra antelucana, et Luminis lucente die medio usus: hic panni sub S. Synaxi expansio; ibi Graecum Kyrie, Hebraeum Halleluja, & Latinum Oremus; hic accessus et recessus, ad altare: ibi, alba, et similia alia. Cur tollerabitur reliquum; quod solum hominem oblectans, Deo placere nequit: Invenit horum pleraque Paganismus; acceptavit sensualitas, aluit Enthusiasmus, sustentavit Fanatismus; toleravit otium Praesbyterii; continuavit superstitio, et meliorum Ignoratio. Et quia

II do. Scholae Seminaria essent Ecclesiarum, consequenter magis atque Tempa curandae venirent, agendum esset: ut quatuor minimum Districtualia Gymnasia, et Seminarium erigantur: Methodus docendi defigatur: Docentes, & Docendorum egeni debite provideantur: Fundi particularium Gymnasiorum ad publica Trivialibus Scholis locis suis relictis, & respective auctis, transferantur.

Nervum suppeditabunt, quibus Dei et Gentis gloria chara sunt, augebunt vicinae potentiae, & provinciae, quia jam auxerunt. Et quid in tam publico proficuo coepto ab Augusto non sperandum? Scholis formantur veri nominis homines aequae ac Cives. Omnia ergo tentanda. Qui nihil incipit, nihil finit. Quo vero

III tio, Dogmata illaesa servari, Pastores in Officiis teneri, Ordinique sua constare posset integritas: Superintendentibus, & Senioribus porro quoque opus erit. Danda erunt his Jura, neque pauca nimis, neque multa valde. Multa, statum calamitatibus, pauca religionem despectui exponent.

Superintendentes esse possent quatuor; plures, quia nervus deest, esse non possunt, et, qui erunt, pro decore Religionis provideri poterunt. Et, hi quatuor

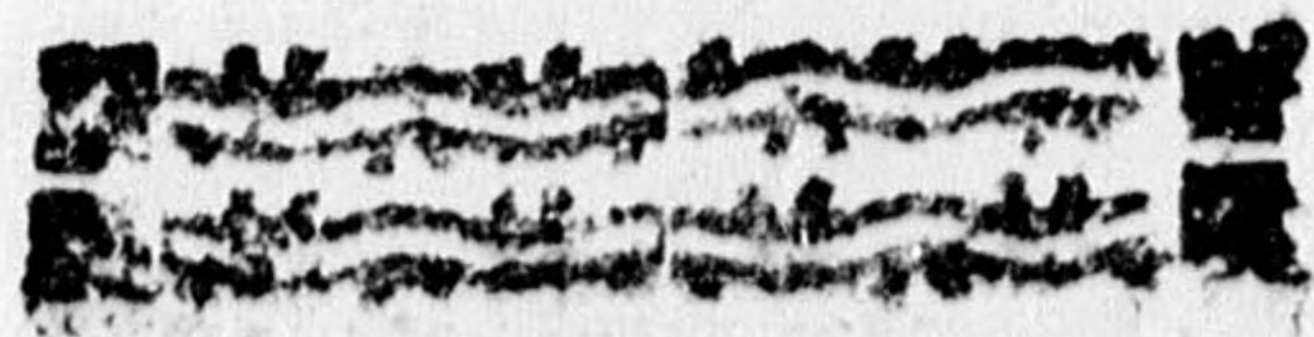

tuor ab onere Ordinariorum Concionatorum relevandi, caeteroquin Diaecesibus suis pares erunt. Porro

Superintendentiis stabilia loca defigi deberent: his assignandi essent Secretarii, Cancellistae, scripta Diaecesana tractaturi, et conservaturi. Ita non erit opus futurum: Lipsana a Viduabus vel Successoribus conquirere: Ita perennia esse poterunt scripta necessaria, neque necessitatis erit, idmodi Cimeliis sive destitui, seu, ut autographum Synodi Szepes Váralyensis, a Tyrnavia, ubi Teste Péterfio asservantur, repetere; vel ut Originale Articulus Septaviensis Synodi Confirmans Diploma Clarissimi Hajnotzii Liberorum manibus lacerum eruere. Ceterum siquidem

IV. to. Curatoribus animarum, praeter Conscientiae Tribunal nullum aliud competere queat; censeretur: Causarum civilium dejudicatione V. Clerum arcendum esse. — Admovit hunc Tribunalibus Lucri, honorisque cupido; sustentavit barbaries, et Secularium Vastia Caligo. Quid exitu? tristitia vestigia sistunt. — Ecclesiae potestas est pure spiritualis: Officia Ecclesiarum praedicatione verbi et administratione Sacramentorum absolvuntur. Pastorum proinde est Morali et Dogmaticae Theologiae, non Juridicis incumbere: Pastorum est, pascere, non pasci, Tribunalibus subesse, non praeesse, nec adesse. — Nihil his Juris est, nisi fors spuriae Isidori Decretales, pro probandi principio, adoptentur, ad Judicialia. Regnum Christi non est de hoc mundo. Apostolis datae erant claves; Petro ademptus gladius; Christus arbiter Divisionis esse recusavit, et adulteram judicare detrectavit. — Nihil pariter Juris est ad Matrimoniales etiam causas. Causarum harum Objectum perinde civile est, ita pertinens ad Clerum; sicut olim Decimarum propriarum dijudicatio ad Romano Catholicum Hungaricum.

Certae cui Reipublicae gubernandae potestas est, huic Teste Cistercita Roberto Curald, & Status illi, quibus haec constituitur, consequenter et matrimonia, adeoque et Lites matrimoniales subjectae sint oportet — His et similibus callibus nactum erat

grandia illa incrementa Regnum Sacerdotium, quibus accidendis neque Seculorum aetas par esse potuit. Qua proin ratione nunc, ubi Status ubivis de sui emancipatione agunt, abdicabit se Politia connatis Juribus suis? Qua ratione referabit Tribunalia illis, quibus Christus clausit. Habet Clerus, quod agat, dummodo agere cupiat. Respondendum habet de singula gregis Sui anima. Improbam haec reposcunt curam! Alioquin, — Theocratiam Judaicam Evangelium sustulit: Causas consequenter Matrimoniales IX integris Seculis, Basiliis, Chrysostomis, Augustinis, Ambrosiis cet. nihil in adversum obtendentibus, manus civilis tractavit. — Neque aliud hic praeter usum in argumentum antitheseos adferri potest. At infra characterem Pastoralem est, usum tueri usu, non Jure. Usus Jure carens, abusus est. Et, quia Teste Tertulliano Jura veritatis ampliora sint omnia antiquitate quippe quae nulla plurimorum Seculorum laedi valeant praescriptione, abusus licet praescriptus, hodie tollendus est Sacerdotium Romanum in Exemplum vocari nequit. Mala tollenda sunt, non imitanda. Et non licet facere malum; quod alter faciat. — Sponte sua Clerus Evangelicus adventitio isthoc Jure se abdicare deberet. Ita, mortuus Seculo Zelozius vacabit altari. Ita occurret Criminationibus propriis incommodis: non necessariis Sumtibus, & dabit Exemplum. Tandem —

V to. Cum Ministerium ultra id ut ex altari vivat, & duplici honore honoretur, nulla a Christo Jura (quae enim Juris nomine cetera veniunt: potestatis titulo appositius insigniuntur) acceperit: in Societate vero Ecclesiastica aequae ac civili adminicula haec necessaria sint: danda erunt illi Jura, sed fixis Limitibus sepienda: Regimen Ecclesiae communicari illi poterit; proprie tamen reservandum est Ecclesiae, cui originarie competit. — Qui Regimen isthoc Ministerio assumit, Errorem Hildebrandæum errat: Dominum in Ecclesiam Dei contra prohibitionem Petri, et indolem humilis Christi Doctri-

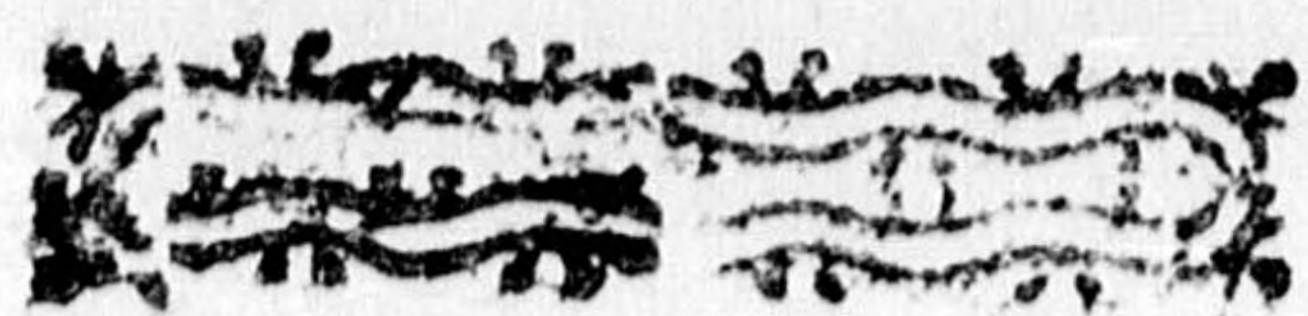

nae spirat: Usurpationem opacis seculis natam ignorantia, vel indulgentia Secularium sustentatam constabilire optat: argumento scripturae ea ratione caret: ut Textus, qui in partem hanc adduci posset, eo ipso pro Apocrypho reputandus esset. — Ecclesia est coetus. Pastores sunt Ministri vocati per coetum. Ita vocatis surgit ex vocatione solum Jus acquisitum. Et — Quia ad pascendum Greges vocantur: potestatem habent cuncta ea agendi, quae salutis gregis serviunt, adeoque Jus monendi, hortandi, corrigendi: Pastorem (Excommunicatione ad Ecclesiam pertinente) suspendendi. Hoc sensu — Jure nominantur Duces, Pastores, Præsides, Rectores, Anistites: Ceteroquin ita subsunt Ecclesiae; uti Ecclesia statui. Et, prouti Pastores propter Gregem sunt: ita hi propter Ecclesiam, non Ecclesia propter illos. Enimvero Ecclesia sine illis stare potest, illi, sine illa, non. Demum

VI-to. Quemadmodum vocatio Ministerii ad Ecclesias pertinet; ita Electionem hujus, consequenter et Superintendentium, immo et Inspectorum Ecclesiarum, atque Scholarum his solis propriam esse, naturalis consecutionis est. Verum, — Cum plura sint et fuerint, futuraque sint in Ecclesia Neurospasta: Jus suffragiorum regulandum, & aequis limitibus constringendum, ac non tam majoris, quam sanioris partis; non tam numeri, quam ponderis ratio habenda esset. Unum adhuc super est, quod primum esse oportuisset. Nempe

VII mo. Censuram: Synodam uno Loco & Tempore immo, eodem conclavi, ex parte utriusque Confessionis celebrandam. Optavi hoc, ut passim notum est, prius, ac sentatiores id sentire intellexissem. Nunc plurimum sensa fortius accendunt aviditatem meam.

Sumus nos corpus unum; corpus, quod essentialia, & necessaria Fidei Dogmata, Fata publica, Leges Regni, & alia univerunt. Cur disjungamus ergo corpus, tot colligatum amicitiae, & necessitatis vinculis. — Magna semper Politica fuit Di-

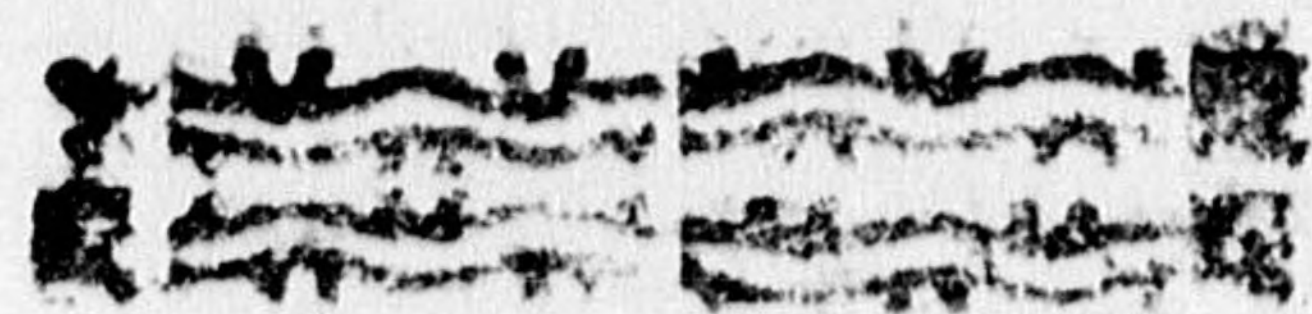

visioni nostrum studuisse. Nunc ne, cum conjugari possimus, repudiabimus, quod optavimus, vix seculis amplius rediturum? — Objecta Synodi erunt Religionis accidentia. Quid impedit? ne hæc unitim fiant. Unio isthaec externa sternet cum aetate viam ad componendum id, quod Sophismata Scholastica controversum fecerunt. Enimvero

Quae relate ad Dogmatica Dissensionis materiam praebent; illa illius indolis esse puto; ut vel tuto ignorari, vel apodictica certitudine definiri non possint. Quid? quod pleraque illorum talia sint, quae ita me latent: uti per alium feliciter ignorantur. — Controversiarum summa in Articulos Coenae Domini et Praedestinationis definit. At vero,

Seu id attendatur; quod utraque dissentientium pars veterem circa hæc Hermenevtiam, multum jam emolliverit; seu id: quod pleraque Exegesium illarum, quibus putatis ad Rationem saepe evaluit, ad Cathedram potius Scholasticam (si hæc etiam digna erit illis) quam ad ambonem sacrum quaerent, serviantque exercitando magis ingenio, quam homini in meliorem plasmando; seu demum id spectetur; quod subtilitatum, (steriles has cum Wolfio voco) quibus nempe Lucta in praevis plena est, eruditi, sic dicti, soli capaces sint, atque adeo longe majore populi parte, id, quod capit, et ita, uti capit, cedente. Fides in his pro fide eruditorum, non Religionis universim, hujus vel illius habenda sit; non videri: Cur cuncta unitim agi non possent?

Satis putarim fuerit ex Cathedra sacra tradidisse: Deum infinite bonum, bonum esse ita, ut nec malum velle, neque facere possit. Velle consequenter Deum, per essentiam suam omnibus bene, et bonum; atque adeo a me hoc pendere, ut mihi bene sit, vel male; prius quidem per Dei gratiam; posterus vero per me ipsum. — Satis item fuerit docuisse: Christum morte sua Justitiam mihi conciliasse, atque meritis suis me Patri arctius conjunxisse. Re per consequens tota a meritorum Christi applicatione pendente, num applicatio illa reali corporis Christi

esu, vel salutari solum meritorum ejus recollectione absolvi, sigillarique debeat? Sine jactura salutis arbitrio, conscientiaeque cujusvis, ut arbitror, relinqui poterit. Mysteria uti nemo exhaurire: ita et ignorare poterit.

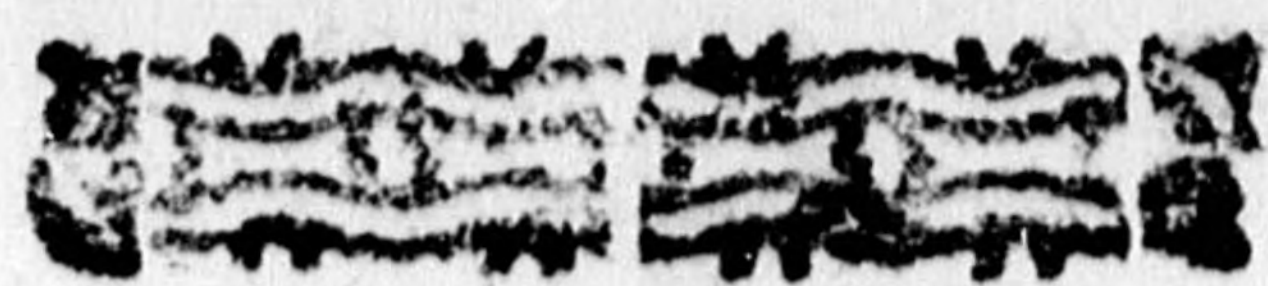
Magis e re est: quid? & qua intentione? quis agat; quam quid et quomodo? in similibus credat.

Cum consequenter neque Dogmatica communem Synodum, communia Consistoria Scholas cet. impediant; urgendum, ut unita celebretur. — Et haec sunt Inclite Districtus! quae fauda habui. Si nihil in his erit, quod in Instructione spatio dignum esset, cogitata mea, manebunt nunc mea; sed brevi futura erunt plurimum. Quae dixi, pia intentione dixi, et si aliud nihil, minimum materiam cordatioribus ad cogitandum porrexi. Sane! qui non dicit, quae sentit, Religione caret. Ceterum,

Veluti haec Religionis amor ex me expressit; ita spero, in plerisque saltem mecum sensuros illos, quibus Dei, non sua gloria et utilitas, Elaterio est.

Promptus, pronusque dum meliora docear, abjurabo propria. Convinci me volens lubensque per quemvis suam; persuaderi nunquam: Sophismata spernam: Dicacitati silendo et compatiendo respondebo. Dixi.

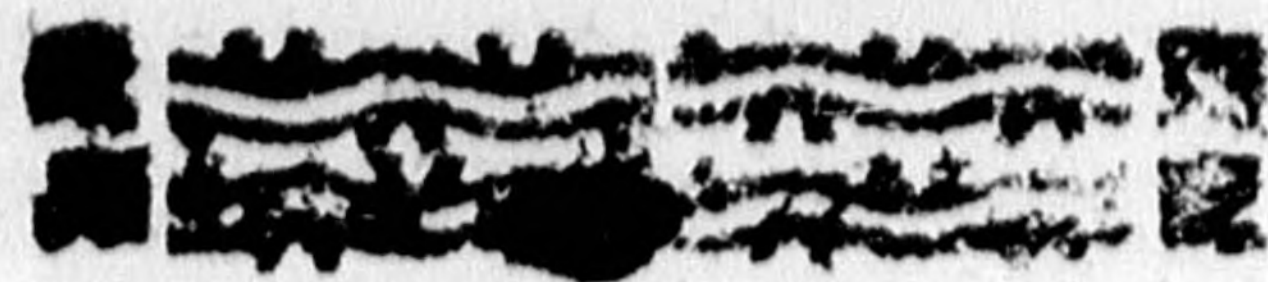
Tudositás — „Az Ó-Testamentomi Ekklészá Historiájának második Kötetjébe világosságra lépett. Ezen Historia a' Szentírás szerint, az első Embertől fogva a' Babiloniai fogságból lett vissza térésig íratott a' *Delfini* Ekklesának Prédikátora *Majzonnet Lajos* által, és Fordítottatott ama Hazánk ngelve faradhatatlan edggik oszlopja *T. Pézety Josef R. Komáromi R. Prédikátor Ur* által. Találtatik májs minden Könyvkötőknél, nevezetesen a' Kiadó Urnál Boldogoklésenek minden órán a' mi aliszanyaink is, kikmár valahára Anyai nyelveken ilyen 's ehez kassanló könyveket olvassanak; kiknel eddig csak a' Tsoltáras könyv vala minden Bibliotékájak, 's a' *Hubner* Historiája.

Az 67-dik Kurirhoz tartozó Tóldalék:

Buda 20. Aug. — Kedves Barátom! — „Nem állhattam, hogy *Kurirod* által egy itt ezen hónapnak 15 dik és 16 dikán történt alacsony tselekedetet közönségessé ne tételtek. Még tavaly Septemberben egy Báró *Vallstetter* nevű Bécsi fi jött volt ide, ki a' *Nassau* Regem nyében Hadnagy lévén rosz maga viseletéért *Consilium abeundit* kapott. Budara jövéa *Székely* Húszár Kapitánynak adta ki magát: de itt *Pesten* az Uraságok között csak ugyan mind addig cultiváltatott, míg ki sült, hogy soha a' *Székely* Húszárok Regementyébe nem volt. ~~Maradt mind az által itten tovább is,~~ és hol Budán, hol *Pesten* a' főbb fogadókból lakott, 's két három szállást tartott. Az apjától rosz maga viselete miatt semmivel nem segítettván, minden eszt a' játéokra, tsalásra, lopásra, és fortélyos adótság tsinálásra fordította. Ezen jövedelmes élet által magát nagy darab ideig pompáson tartotta és tsinoson ruházta. Midőn pedig ezen hónapnak 15 di én a' Budai Város Majorjába, a' Palatinus tiszteletére, Báró *Ortzi* Illuminátziot készítettett volna, és más Uraságok között Gróf *Tzapári* Josef is ezen Illumination meg jelent volna, a' nevezett Bécsi Báró kapott az alkalmatosságon. 's mivel a' *Fortunánál* a' Gróffat tő szomszéd szobában lakott, alig leste el hazul a' Gróft, 's minden féle költsai lévén, megnyitotta a' Gróf szobáját, és 580 R. forintokat Bánkó tzédulákban magához vett. A' másik szomszédja a' Grófnak volt Báró *Babotsay*, ki otthon lévén — mivel a' lopó Báró gyertyával matazott a' házba — jól látott a' költs jukán minden manipulációt, 's még a' Manipulánst is jól megismerte, és a' Grófnak, haza jöte után, mindeneket elő

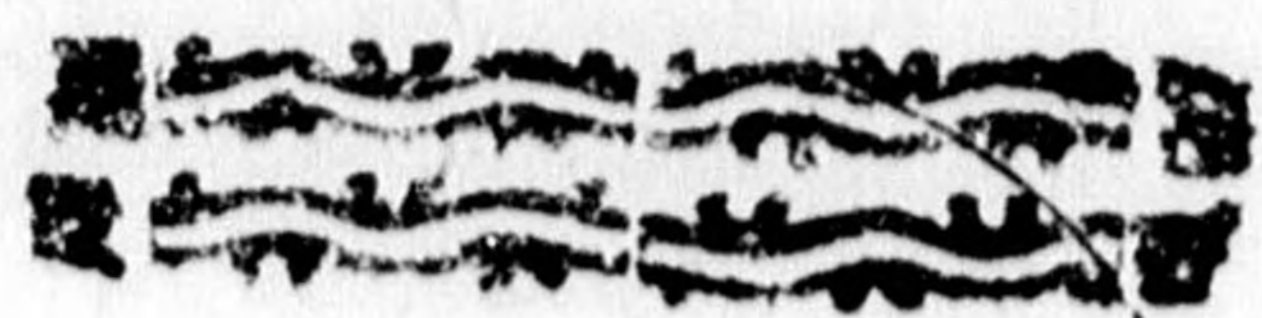
beszéllett. Szembe fogván a' Gróf Báro Uramat, ö kegyelmement maga is megvallott: a' Grof pedig, egyéb elég tételt rajta nem vett, hanem egy 580 R. forintos *Obigatiot* írotott véle; mert már ekkor tsak 150 forinto voltanak még meg nálla: a' mellyeket néki a' Grof oda engedett: de ugy hogy három napok alatt a' Vároft is oda hagyni kéntelenítettett. Minthogy pedig ezen Báro, a' mint tudatik, *Bétsbe* vizsgálze menni nem mérészelt: tehát vagy *Erdelybe* vette magát, vagy mafutt kaborol szerte szelyel Magyar Országon, 's következésképpen örizze magát minden az általa szenvedhetö megtsalattatástól. s. a. t.

Budáról iratik, hogy 22-dikben mind a' *Septemvirális*, mind a' Királyi Tábla ülést tartott a' Budai Királyi Kastélyban, és az elsőnek a' Palatinus Présidiált. — Az Országos Deputátiok egy néhány ülések után elbomlottanak, és kinek kinek kiadott mit dolgozzék othon, és utolsó Novemberre jönnek öszve. A' Tudomány Deputátzioja még gyűléseket tart, és a' *Commertium Deputatio* itt végzi munkáját.

A' *Nógrád* Vármegyei Követeknek képekben Főtiszt. *Vátzi* Kánonok *Csányi Leonárd* Ur tartott három rendbéli Beszédeket a' három Fő Hertzegekhez, mellyeket mi olly rendel iktatunk ide, a' mellyel mondotta a' megnevezett Ur az elsőt ugyan *Ferentz*, a' másodikat *Károly*, a' harmadikat pedig *Leopold* Fő Hertzeghez:

Regie Nobilissimeque Archidux!

„ *Novi veniunt e Neogradienfi Provincia Tuum in conspectum, Regie Nobilissimeque Princeps! incredibili-*

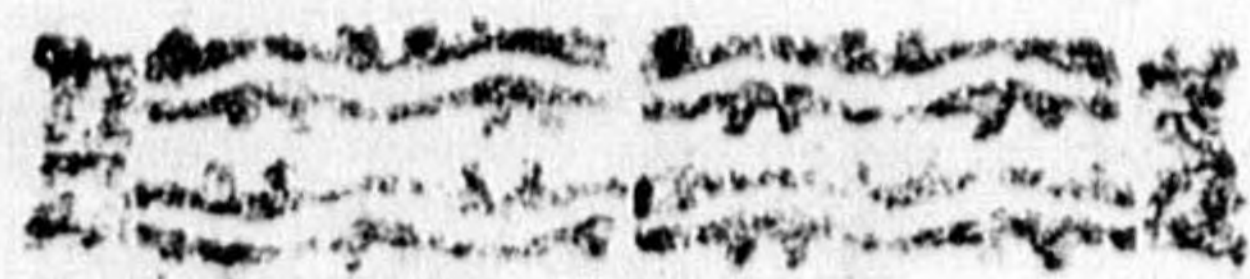
dibilis illius laetitiae testes, quam in omnium ore, atque animis vides. Unicum hoc, atque in tota Hungariae Historia singulare amoris erga nos monumentum nos quoque Tui amantissimos facit; et dum Augustissimi Parentis Tui (dicam amantissimi etiam Parentis nostri) amorem, et immortalia in nos beneficia commemoramus, non possumus non praevidere, ut illi, Tibi non minus, Nobilissime Archidux! res nostras cordi futuras, eodemque Te super nos amore denique regnaturum. Quamobrem dabimus operam, ut regius amor, ac beneficia ingratis Subditis non collocentur, testabimurque semper, nihil fuisse unquam verius, nihil nobilius, nihil Hungaris dignius, quam amorem amore rependi. „

Regie Serenissimeque Archidux!

„ Quod desiderare nunquam, minus vero sperare poteramus, tres ut Fratres, Archiduces Regios, ob proximam celebritatem venerabundi exciperemus, contigit, Serenissime Archidux! hesternae die omnibus Hungariae Ordinibus jucundissima. Sed cui honorem hunc, tantumque beneficium Legati *Neogradenses* acceptum referant, nisi maximo illi amori, qui Serenissimos Austriacos Fratres, et cum Augustissimis Parentibus, et cum devotis Sibi populis quam arctissime conjungit? Omnino hunc amorem maxime amat Hungaria, quae conceptam inde laetitiam omnibus grati, exultantisque animi significationibus manifestat. Enarra eas, Serenissime Archidux! Patri Tuo *Leopoldo* Caesari Augusto, Regique nostro clementissimo. Adde, nos insigni Ejus clementia ac dignatione suos in filios *Pozsonii* cooptatos omni amoris contentione effecturos, ut illum ejusmodi filiorum nunquam poeniteat. “

Regie Serenissimeque Archidux Palatine!

„ Cum magis magisque, Regie, Serenissimeque Archidux! ad nos accedis, atque ad medium Regnum progredieris, ipsa penitus Hungarorum corda penetras, atque inspicis. Non hic Tu magnifica illa, atque ad aeternitatem exstructa *Hebruriae* aedi-

ficia conspicias, sed homines, Tui observantissimos, amantissimosque Hi Te cordibus, quae verae sunt divitiae, deliciaeque Regum, excipiunt suis Palatiorum omnium illustrissimum. Teque amantissime complectuntur. Tu vero haec *Neogradiensium* Legatorum senfa aeternum duratura facili, quod soles, quodque Te, Regie Serenissimeque Archidux! venerabundi oramus, excipias vulu, nosque patrocinio tueri non dedigneris tuo. “

Erdély Ország. — *Kolosvárról*, Auguszt. 11-dikén. „ A’ melly hivatalbéli választások Jul. 30-dikán estek meg, következő rendel tételének Aug. 8-dikán közönségesekké :

Ország Generálisságra választattak — A’ Katholikusok között: *Kálnoki Sándor* 96, *Gróf Gyulai Sámuel* 90, *Bartsai Abrahám* 90, *Gróf Teleki Ferentz* 67 voksokkal. — A’ Reformátusok között: *Gr. Bethlen Sándor* 104. *Gr. Bethlen Pál* Gen. 92, *B. Vesselényi Miklós* 47 voksokkal. — Az Unitáriusok között: *Simény János* 26. *Maurer László* 4, *Maurer Sámuel* 4, *Horváth Ferentz* 2 voksokkal.

Királyi Kinttartóságra — A’ Katholikusok között: *Gr. Kemény Farkas* 100, *Gr. Eszterházy János* 98, *Gr. Nemes János* 66 voksokkal. — A’ Reformátusok között: *Gr. Teleki Adám* 76, *B. Bánffi Farkus* 66, *B. Kemény Simon* 64 voksokkal. — Az Unitáriusok között: *Suki László* 25, *Horváth Ferentz* 20, *Torotzkai Mihály* 16 voksokkal.

Tartomány (Provincialis) Kantzelláriusságra — A’ Katholikusok között: *Székhely Dávid* 122, *Cserei János* 65, *Gál János* 56 voksokkal. — A’ Reformátusok között: *Gr. Teleki Lajos* 92, *Türi László* 86, *B. Kemény Sámuel* 47 voksokkal. — Az Unitáriusok között: *Sárosi Sámuel* 16, *Suki László* 15, *Horváth Ferentz* 10 voksokkal.

Fő Tartományi Biztosságra — A’ Katholikusok között: *Gróf Eszterházi János* 93, *Gál János* 54, *Gr. Bethlen József* 48 voksokkal. — A’ Reform. között: *Gr. Bethlen Sándor* 129, *Gr. Teleki Lajos* 61, Gr.

Gr. Teleki Adám 55 voks. — **Az Unit közzül:** *Sárosi Sámuel* 13, *Horváth János* 13. *Suki László* 12, *Torotzkai Mih.* 11 voksokkal.

Az Exaktória Táblánál való Elölülöségre — **A' Katholikusok közzül:** *Gr Eszterházi János* 65, *Gr. Bethlen József* 56, *Gál János* 45 voks. — **A' Reform. közzül:** *Gr. Teleki Lajos* 82, *Katona Mihály* 60, *B. Kemény Sámuel* 45 voks. — **Az Unit. közzül:** *Kökösi András* 20, *Horváth Ferentz* 16, *Suki, László* 16, *Torotzkai Mihály* 13 voksokkal.

A' Kormányshéknél való Első Tanátsosságra választattak — **A' Katholikusok közzül:** *Gróf Eszterházi János* 96, *Gr Kálnoki Lajos* 57, *Gr. Bethlen József* 42 voks. — **A' Reform. közzül:** *Gr. Teleki Adám* 63, *Gr. Teleki Lajos* 60, *B. Kemény Simon* 49 voks. — **Az Unit. közzül:** *Suki László* 37, *Horváth Ferentz* 24, *Torotzkai Mihály* 23 voksokkal.

Második Tanátsosságra — **A' Katholik. közzül:** *Gr. Kálnoki Lajos* 46, *Gál János* 45, *Kosztai István* 40 voks. — **A' Reform. közzül:** *Gr. Teleki Lajos* 67, *B. Kemény Sámuel* 39, *Gr. Bethlen László* 35 voks. — **Az Unit. közzül:** *Sárosi Sám.* 22, *Torotzkai Mih.* 21, *Horváth Fer.* 19. voksokkal.

Harmadik Tanátsosságra — **A' Katholikusok közzül:** *Gál. János* 43, *Szegedi József* 43, *Kosztai István* 38, *Cserei János* 29 voklokkal. — **A' Reform. közzül:** *Katona Mih.* 37, *Türi László* 32, *Türi András* 25 voksok. — **Az Unit. közzül:** *Sárfi Sám.* 24, *Torotzkai Mih.* 18, *Horvát Fer.* 17 voks.

Negyedik Tanátsosságra — **A' Kathol. közzül:** *Szegedi József* 41, *Kosztai István* 40, *Gál János* 37 voks. — **A' Ref. közzül:** *Katona Mih.* 50, *Türi László* 41, *Gr. Teleki Dom* 21, *Gr. Bethlen Ger.* 21. voks. — **Az Unit. köz.** *Sárosi Sám.* 23, *Horvát Fer.* 20, *Simény Elek* 13 voksokkal.

Ötödik Tanátsosságra — **A' Kathol. közzül:** *Szegedi József* 36, *Cserei János* 35, *Kasztai István* 29 voks. — **A' Ref. köz.** *Katona Mih.* 38, *Türi László* 34, *Balia Sám.* 31 voks. — **A' Unit. köz.** *Horvát Fer.* 23, *Suki László* 18, *Horvát Ján.* 15 voks.

Hatodik

Hatodik Tanácsoságra — A' Kathol. közzül: *Kofsta Istv.* 33, *Szegedi Jós.* 32, *Cserei János* 28 vokss. — A' R. f. közzül: *Balia Sám.* 39, *Latona Mih.* 30, *Turi Andr.* 28 vokss. — Az Unit. köz. *Torotzkai Mih.* 28, *Sárosi Sám.* 21, *Kököfi And.* 16 vokss.

A' Szász Nemzetből.

Hetedik Tanácsoságra választottak: — *Heydendorf Mihály* 105, *Szeli József* 90, *Straussenburg Dániel* 87 vokss.

Nyóltzadik Tanácsoságra — *Kronenthal János* 103, *Ahlfeld* 84, *Hannenheim István* 50 vokss.

Bétsbe fel küldendő Követekül választottak, 's meg is eskettettek: Gubernátor ö Kegyelmeisége: Gr. *Gyulai József*, Gr. *Teleki Lajos*, B. *Bornemisza János*, Gr. *Bethlen László*; továbbá *Torotzkai Mih.*, *Sárosi Sám.*, *Bartha Ján.*, *Rosenfeld*, *Heydendorf*, *Tartler*, 's két Irelő Mester *Cserei*, és *Turi Urak*. — Hét Ország-Gyűlési Deputációk rendeltettek, úgymint: 1.) A' Publiko Politikumokban, vagy az Ország alkotványát tárgyazó dolgokban. 2.) A' *Contributionali - Commissariatico - Militáré* (az adót, 's Katonaságot tárgyazó dolgokban). 3.) Az Urbáriálékban. 4.) A' *Camerali - Montanistikumokban* (a' Kamarát, 's Bányákat tárgyazó dolgokban). 5.) A' törvényi, 6.) ekklesiái, 7.) tudományi dolgokban. — Az első Deputációnak Elölülőjévé tétett Gubernátor ö Kegyelmeisége; a' másodikénak G. *Bethlen Sándor*; a' 3 dikének Gr. *Kemény Farkas* ö Kegy.; a' 4 dikének B. *Bánfi Farkas* ö Kegy.; az 5 dikének Gr. *Bethlen Pál* ö Kegy.; a' 6 kénének Gr. *Eszterházi János*; a' 7 dikének Gr. *Teleki Adám* ö Kegyelmeisége. — August 9 dikén végezödék szereztséssen az Ország Gyűlése, éppen a' századik Üléssel. — A' Vallás' változtatásának fel-szabadításában, és az Apostáfia, 's ennek protzessusa nevezeteinek el törlésében, semmiképpen meg nem alkhatának egymás között a' Rendek. Erre névze nem is hozatott a' Vallás' változtathatásáról Ország-Gyűlési Tzikkely; hanem tsak az iraték bé a' Gyűlés' Jegyző - Könyvébe (Protokollumába), hogy mind

a' Kormányzók, mind az alsóbb Székek, és Tisztek szorosan a' Törvényhez tartásuk magokat. — A' Magnások és Nemesek el végzik magok között, 's az Ország-Gyűlési Tzikkelyek' Izáma közzé is iraták 1.) Hogy a' Magnásság és Nemesség, nem külön Státus. Ehez képest 2.) nagyobb tekintet ne legyen egyikre, mint másokra a' tiztségek rendiben. 3.) A' tiztviselésben, vagy szolgálatban az idősbbé legyen az elsőség.

Köz akarattal meg határozzák a' Rendek, hogy a' magokéból tiz ezer arany ajándékkal tiztellyék meg a' Felséget. A' Kir. Biztosnak adjanak ezer aranyat; a' Titoknokjának pedig két százat.

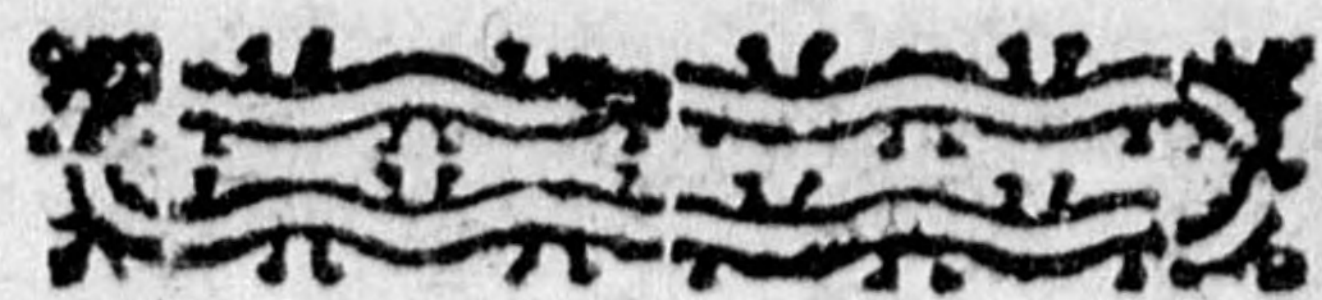
Ketten vagynak a' *Thurnfeld* Urak, kik B. *Rall* Kir. Biztos Úrral való Sógorságokért, fogadott Hazafiúságra méltóztattak minden taxa nélkül. Az egyik, Fő Strázsamester a' második *Székely* gyalog Regimentnél; a' másik Kapitány a' *Reiski* gyalog Regimentjében.

Tudósítás.

Szabad Királyi *Pesth* Városában, e' folyó 1791. Esztendőben September havának 2-dik napján, ugyan a' Város Házánál, az *Urbarialis* Tiztben, Húszár Successor Urak kívánságokra, fognak a' többet ígérőnek el-adatni az ugy nevezett Húszár fundusok ugy mint:

Elsőben: — Egy a' belső Városon, és a' Város Házának leg közelebb való szomszédságában lévő, kemény kőből épült, minden felől 's egészízen boltozott, tseréppel fedett nevezetes szeglet ház, melyben a' tágos Udvarán kívül, számos lakó szobák, Pirtzék, Konyhák, Szekér-szének, Palzó-képen készült Padlás, és más egyéb alkalmatosságok találtnak. — Ugy nem külömben, a' Ketskeméti kapuhoz közel világos helyen lévő, 's három uttzára néző, ugyan szeglet ház, melly a' mellette való Kertel együtt 1518 Négy-szeg öltre terjed, és a' mely-be

be szinte ugy a' lakó szobákon kívül, Istállók, fél-szerek, Konyha, Pintze, és egyéb alkalmatosságok vagynak. — Ezeken kívül némely, leg-jobb helyeken fekvő rétek, és szántó földek.

J e l e n t é s.

Minthogy a' *Nyitra* mellett lévő *Ujlaki Ts.* és Királyi Priv. *Liquorium (Liqueur)* és *Rosolis Fabrikának* még mind ez ideig nem lehetett az a' Szeren-
tséje, hogy a' maga szerzeményeit az idegen Or-
szágiakhoz hasonló tökéletességre vihesse: tehát
már most minden igyekezetét arra fordította, hogy
a' tiszteletre méltó Közönségnek a' leg-jobb módon
szolgálhasson, és e' végre magát egy igen alkalma-
tos ember által, a' ki a' *Triesti* híres Fábrikában
magának 24 esztendőknél le-folyta alatt ezen do-
logban elégséges esmerettséget szerzett, olly álla-
potba helyeztette, hogy már mindeneknek, a'
külső országi Fábrikákhoz hasonló módon, a' leg-
jobb és tisztább nemű fenn nevezett italoknak ne-
mével szolgálhat. — Mivel pedig a' külső Fábri-
káknak szerzeményeik igen nagy *úti*, és *Vám-béli*
költiségekkel vagynak meg-terheltetve; a' Magyar
Rosolisokért pedig a' *Consumo Mautnak* tsak fele ré-
sze, egy Auszriai Pintért (*Kupáért*) tsak $4 \frac{1}{2}$ az az
ötödfél krajtzárjával fizettetik, és benn az Ország-
ban minden vámtól szabad: erre nézve az ezen
Rosolis Vásárlóinak már tsak a' Rosolisnak árrából
is nagy hasznok származnak; melly szerint az alább
meg-nevezett Fábrika hizelkedik is magának azzal,
hogy a' tiszteletre méltó Közönség által gyakran
meg-fog kerestetni. — *Ujlak 10. Aug. — Ts. K.*
Priv. Liquorium és Rosolis Fábrika.

Költ Bétsben Augustusnak 26-dikán 1791.